

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 268g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolul 10 alin. (3⁴) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002
cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe
teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice
*(obligația de a scoate mijlocul de transport de
pe teritoriul vamal al Republicii Moldova)*

CHIȘINĂU
24 martie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 6 decembrie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 24 martie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație” din articolul 10 alin. (3⁴) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, ridicată de dl avocat Victor Ciumac, în interesele dlui Veaceslav Ignatiuc, reclamant în dosarul nr. 3-2694/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna Galina Ciobanu, judecătoare din cadrul Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 3 decembrie 2010, dl Veaceslav Ignatiuc a introdus pe teritoriul Republicii Moldova un mijloc de transport înmatriculat în Bulgaria.

4. La 15 octombrie 2019, în privința dlui Veaceslav Ignatiuc a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție și o decizie pe baza articolului 287 alin. (8) [*nescoaterea mijlocului de transport de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova*] din Codul contravențional, cu aplicarea unei sancțiuni sub formă de amendă în mărime de 4200 lei, pe care contravenientul a achitat-o.

5. La 15 august 2020, Biroul vamal Centru a emis în privința dlui Veaceslav Ignatiuc o decizie de regularizare potrivit articolului 127¹³ din Codul vamal, prin care a dispus perceperea contravalorii mijlocului de transport prohibit care nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova, adică a sumei de 10635 lei și a penalității de 9487,82 lei.

6. La 27 octombrie 2020, dl avocat Victor Ciumac a formulat, în interesele dlui Veaceslav Ignatiuc, o acțiune în contencios administrativ împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la constatarea nulității deciziei de regularizare menționate *supra*.

7. La 10 noiembrie 2021, dl avocat Victor Ciumac a ridicat, în interesele dlui Veaceslav Ignatiuc, excepția de neconstituționalitate a textului „mijlocul de

transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație” din articolul 10 alin. (3⁴) din Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.

8. Prin Încheierea din 25 noiembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

[...].”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice sunt următoarele:

Articolul 10 Introducerea și scoaterea mijloacelor de transport auto

„[...]

(3⁴) În cazul în care **mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație**, iar acesta nu mai există (a fost distrus sau vândut la piese, fapt confirmat prin documente justificative), organul vamal va încasa pentru mijloacele de transport ce se încadrează în termenul admisibil de exploatare – drepturile de import, iar în cazul în care acestea sunt prohibite, va percepe contravaloarea lor conform legislației în vigoare.

[În redactarea Legii nr. 71 din 12 aprilie 2015, în vigoare din 1 mai 2015]

(3⁴) În cazul în care **mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație**, iar acesta nu mai există (a fost distrus sau vândut la piese, fapt confirmat prin documente justificative sau declarația pe propria răspundere a persoanei), organul vamal va încasa drepturile de import.

[În redactarea Legii nr. 257 din 16 decembrie 2020, în vigoare din 1 ianuarie 2021]

[...].”

11. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 287
Încălcarea regulilor vamale

„[...]”

(8) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații, ori nerespectarea măsurilor de politică economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii

se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

[...]”

12. Prevederile relevante ale Codului vamal, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20 iulie 2000, sunt următoarele:

Articolul 127¹³
Decizia de regularizare

„(1) Decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției și/sau anulării obligației vamale, a restituirii drepturilor de import sau de export plătite ori percepute în plus și a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoștință plătitorului vamal.

(2) Titularul obligației vamale semnează decizia de regularizare chiar și în caz de dezacord. Decizia de regularizare poate fi atacată, în caz de dezacord, în conformitate cu prevederile prezentului cod.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

13. Autorul excepției susține că textul „în cazul în care mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație” din articolul 10 alin. (3⁴) din Lege nu corespunde exigențelor calității legii.

14. Autorul excepției menționează că persoana fizică este sancționată pentru nescoaterea mijlocului de transport de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova potrivit articolului 10 alin. (3⁴) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 și potrivit articolului 287 alin. (8) din Codul contravențional. Prin urmare, persoana fizică este atrasă la răspundere de două ori pentru una și aceeași faptă. În acest caz, este încălcat principiul *non bis in idem*, garantat de articolul 21 din Constituție. Autorul excepției consideră că persoana fizică trebuie trasă doar la răspundere contravențională, fiind aplicat principiul legii mai favorabile. De asemenea, autorul excepției susține că tragerea la răspundere potrivit ambelor articole afectează dreptul de proprietate al persoanei.

15. Prin urmare, autorul excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 21, 23 și 46 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate ridicată de către reclamant într-un proces din fața instanței de judecată este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă textul „mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație” din articolul 10 alin. (3⁴) din Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. Aceste prevederi nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

20. Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile contestate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate (a se vedea §§ 5-7 *supra*).

21. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului excepției, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 5 din 18 ianuarie 2022, § 23; DCC nr. 17 din 15 februarie 2022, § 22).

22. Curtea observă că, deși autorul excepției menționează că textul contestat contravine articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 21 [*prezumția nevinovăției*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] și 46 [*dreptul de proprietate privată și protecția acesteia*] din Constituție, în principal, acesta susține că prin tragerea la răspundere conform articolului 10 alin. (3⁴) din Lege și articolului 287 alin. (8) din Codul contravențional se încalcă principiul *non bis in idem*.

23. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că articolele 1 alin. (3) și 23 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (a se vedea HCC nr. 36 din 23 noiembrie 2021, § 23; HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 27).

24. Cu referire la incidența articolului 46 din Constituție, autorul excepției nu a oferit argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al textului contestat în raport cu norma constituțională. Curtea reține că simpla enumerare a prevederilor constituționale, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 13 din 1 februarie 2022, § 22).

25. Cu privire la interdicția de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă, în jurisprudența sa Curtea Europeană a prevăzut trei componente ale principiului *ne bis in idem*: 1) cele două seturi de proceduri trebuie să fie de natură „penală”; 2) ele trebuie să se refere la aceleași fapte; și 3) trebuie să existe o dublare a procedurilor. În cazul în care se pretinde o încălcare a principiului *ne bis in idem*, aceste componente trebuie evaluate separat (*Mihalache v. România*, 8 iulie 2019, § 49) [DCC nr. 153 din 19 octombrie 2021, § 27].

26. Cu privire la prima condiție, Curtea notează că persoanele fizice și juridice sunt responsabile pentru achitarea drepturilor de import la introducerea mijloacelor de transport auto în Republica Moldova. Taxa vamală, taxa pentru procedurile vamale, taxa pe valoarea adăugată, accizele și orice alte sume care se cuvin statului la importul de mărfuri reprezintă drepturi de import (articolele 1 pct. 26, 19, 20 și 31 din Codul vamal). Achitarea drepturilor de import este o obligație generală aplicată tuturor persoanelor care introduc mijloacele de transport pe teritoriul țării, nu unui grup care posedă un statut special (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ruotsalainen v. Finlanda*, 16 iunie 2009, § 46). Curtea mai observă că legislatorul a reglementat excepții de la această obligație, cum ar fi regimul vamal de admitere temporară a mijloacelor de transport.

27. Astfel, persoanele fizice au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate în regimul vamal de admitere temporară pe un termen de până la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu achitarea vinierei și cu respectarea anumitor condiții, *inter alia*, a condiției ca mijloacele de transport auto să fie scoase de pe teritoriul Republicii Moldova până la expirarea termenului acordat (articolul 10 alin. (3) lit. c) din Lege). Așadar, în cadrul procedurii de admitere temporară a mijlocului de transport înmatriculat în alt stat, persoana fizică își asumă obligația de a scoate acest mijloc de transport de pe teritoriul Republicii Moldova până la expirarea termenului acordat.

28. Curtea observă că articolul 10 alin. (3⁴) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 stabilește că în cazul în care mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație, iar acesta nu mai există (a fost distrus sau vândut la piese, fapt confirmat prin documente justificative), organul vamal va încasa pentru mijloacele de transport ce se încadrează în termenul admisibil de exploatare – drepturile de import, iar în cazul în care acestea sunt prohibite, va percepe contravaloarea mijlocului de transport conform legislației în vigoare (în redactarea Legii nr. 71 din 12 aprilie 2015, aplicabilă cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate).

29. Așadar, Curtea reține că plata drepturilor de import sau a contravalorii mijloacelor de transport prohibite, așa cum este prevăzută în Lege, nu este o pedeapsă suplimentară, ci o măsură *sui generis* care constă în recuperarea drepturilor de import sau contravaloarea mijlocului de transport prohibit dacă mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație. Plata în discuție nu urmărește să pedepsească persoana pentru comiterea vreunei infrațiuni/contravenții și, prin urmare, nu are un caracter punitiv în comparație cu sancțiunea prevăzută de articolul 287 alin. (8) din Codul contravențional.

30. Referitor la caracterul procedurilor, pe baza cărora se aplică măsura contestată, Curtea constată că organul vamal emite o decizie de regularizare, potrivit articolelor 127¹³ și 202³ alin. (1) lit. g) din Codul vamal, prin care constată apariția unei obligații vamale. Curtea reține că decizia de regularizare

are caracter administrativ, care impune achitarea drepturilor de import pentru încălcarea de către persoană a regimului vamal de admitere temporară a mijlocului de transport.

31. Curtea conchide că procedura stabilită de prevederile articolului 10 alin. (3⁴) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 nu are un caracter penal.

32. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea nu reține incidența principiului *non bis in idem* în prezenta cauză.

33. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație” din articolul 10 alin. (3⁴) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, ridicată de dl avocat Victor Ciumac, în interesele dlui Veaceslav Ignatiuc, reclamant în dosarul nr. 3-2694/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 24 martie 2022

DCC nr. 37

Dosarul nr. 268g/2021